

El llegat que rebem i el que deixem

Dll, 2/05/2022 per Josep Frigola

[Vida per Àfrica](#)

Fa poc temps que he fet el testament a cal notari. Abans, ja n'havia fet dos o tres a mà, perquè m'ho demanaven els companys de comunitat. Ningú no en podia esperar cap fortuna, però era qüestió de deixar les coses clares i evitar embolics quan morim. Ara que he aconseguit vendre el camp que em varen deixar els pares i que n'he repartit el diners tot seguit, puc preveure un destí a la poca cosa que deurà quedar quan arribi l'hora.

Ben pensat i ben lligat tot, aquesta mena de béns és el que menys importa; tant els que heretem com els que podem deixar com a herència. Al néixer, heretem una infinitat de riqueses immaterials; són els llegats de les arrels: els històrics, culturals, artístics, religiosos, científics i tants altres. Per començar, ja gaudim del do de la vida i l'estimació dels familiars, que és essencial i determinant per al nostre futur. A mesura que esdevenim entenimentats, se'ns posa davant el deure de valorar-ho tot com Déu mana, fer-ho fructificar per mitjà de les nostres capacitats individuals i comunitàries i, finalment, transmetre-ho als altres amb fidelitat. En aquest àmbit sí que val molt la pena de sospesar i valorar qui som, què esdevenim i què podem deixar a la nostra posteritat. Aquí sí que tothom té un llegat per oferir al món que estima, amb testament o sense. El propi testimoniatge de vida en particular, més enllà de les paraules i dels escrits, queda sempre gravat en la ment i els cors dels qui s'han sentit respectats i estimats.

I, si volíem anar més a fons, demanem-nos de quin llegat podríem ser veritablement amos. Amos, amos, de res; si de cas, llogaters, gestors, custodis. Quan a la saviesa popular se li acut dir la seva, ens fa reflexionar de debò. Dies enrere, a través de la xarxa, ens arribava aquesta sentència: "Quan naixem en aquest món, no portem res i, quan en marxem, tampoc ens emportem res. Mentrestant, maldem per posseir allò que no hem portat ni ens emportarem." La major part de nosaltres, gaudeix copiosament d'aquest llegat comú i, en molta mesura universal, que trobem al néixer. Quin llegat, doncs, ens tocarà deixar? Si ens havíem de refiar només dels béns materials per poder transmetre'n als altres, estaríem ben arreglats; una porció molt gran de la humanitat se n'ha d'anar sense poder deixar ni un clau. Sort que posseïm i generem altres riqueses, sort que la vida de cada persona i la capacitat de transmetre-la són ja un preciós i preuat tresor aquí a la terra.

M'ha tocat conèixer i acompanyar moltes famílies amb conflictes, baralles, divisions i odis a causa de les herències materials. Aquells béns heretats, estalviats i guanyats que havien de servir per passar un final d'existència plàcid i digne o bé que es preveia deixar als successors amb il·lusió i orgull, vet aquí que són i seran l'esca de discòrdia, una font d'enemistat que destrueix qualsevol relació fins i tot en l'àmbit d'allò que es considera més sagrat: la paternitat, la germanor, el caliu familiar. Val a dir també que he conegut famílies, nuclears o més extenses, que enamoren; passant per sobre de les herències rebudes i venidores, els seus membres s'afanyen a promoure ajudes mútues, organitzen trobades i àpats, festegen i ploren junts sempre que s'escau, dansen plegats al so dels esdeveniments. Penso que si aquests referents de famílies ens fessin agafar només una mica de santa enveja, ens esforçaríem a viure amb més generositat i gratuïtat les nostres relacions familiars i socials. Quan es comença amb un diàleg franc i

s'aconsegueix posar sobre la taula les qüestions més delicades, es solen fer concessions mútues, s'obtenen acords i s'evita un munt de discòrdia. Llavors, segur que en sortirà l'herència més genuïna que beneficia tothom i respecta cadascú.

Ara m'adono millor que he anat a cal notari a arreglar uns papers que cal fer, però que no tenen massa importància vital. Sé que el més essencial no s'acabarà d'arreglar fins que em mori. Quin llegat deixo com a testimoniatge de vida? ¿Amb qui vull emmirallar-me, amb els més poderosos o amb els més pobres i humils? Us ho ben asseguro que cada dia tinc més ganes de ser d'aquella gent que cultiva, planta, rega, gaudeix veient com les llavors i les persones creixen i jubila com mai quan pot constatar que porten bons fruits. Jo voldria associar-me a vosaltres per valorar molt més els llegats que ens arriben plens a vessar d'humanitat i que podem transmetre sense por que ningú es baralli. Ben sovint, provenen de persones sense prestigi ni història particular, només queden enregistrades en els col·lectius anònims i se'n fa memòria dient: "gràcies a aquella bona gent que ens va precedir en aquesta vida, som i serem". És el "som i serem" seu i també nostre que fa història i mereix ser heretat! Recordo que entre les moltes tasques que vaig exercir com a missioner a l'Àfrica, n'hi va haver una, tot i que pugui semblar estrany per l'ofici que hi feia, que em va ocupar temps i agafar energia. Va ser plantar i fer plantar arbres. A vegades, algunes persones, per no tenir una visió correcta del problema de la desforestació a la zona del Sahel o per raons de creences ancestrals, em deien que no calia que m'hi escarrassés tant, perquè, d'algunes espècies almenys, no en veuria l'ombra ni en podria gaudir dels fruits. Jo solia contestar que tal hi feia, perquè les nostres progenitures sí que ho gaudirien. Es tractava del llegat que deixàvem per a tota la població, per a tots els nostres fills i filles, que per no ser biològics no eren pas menys estimats.

En anar a cal notari, em pensava que ho podria arreglar tot i deixar-ho ben lligat en el mateix farcell. Desitjava fer també, a més del testament sobre el béns, el testament vital, el que concerneix el final de la vida i el destí de les despulles. Em varen fer saber que eren figures d'un altre paner i que ha de constar en una altra mena de document. Aquí em teniu, doncs, preparant aquesta nova fase. Si us tinc de dir la veritat, ja vaig entrellucant la fi a l'horitzó i tot i sent-ne cada vegada més a prop, sempre em sembla que queda prou lluny. No em fa por, però tampoc tinc cap pressa d'arribar-hi; al contrari, em fa venir més ganes de viure i de fer-ho amb més qualitat si puc. Les èpoques d'espeternegar per assolir fites de rècord ja s'han acabat, ara és hora de deixar que la pau i la serenor entrin i s'instal·lin a casa mateix. L'afany de possessió disminueix i el desig esperançat es diversifica i augmenta. Crec fermament que aquesta mena de mort que dansa a l'horitzó no mata, només és un passatge, és llei de Vida. Penso que val la pena de viure tan feliços com podem, alhora que intentem ajudar els altres que també siguin feliços. Fa uns anys, vaig admirar el gest d'una gran amiga, la Montserrat de Malgrat. Era una artista i se li va acudir dibuixar i pintar, al seu gust, el recordatori del seu funeral. Per un costat va estalviar feina, però el que volia sobretot era deixar un tast de la seva fe i esperança en la resurrecció. Ella va saber aprendre a morir.

Vaig anar a cal notari per segellar l'herència del que em pot quedar i també desitjo deixar llest el testament vital, però encara em pregunto: ¿com es fa per llegar-nos nosaltres mateixos, llegar el que hem sigut i obrat? Sé que la resposta només pot ser estrictament personal. Per això, convido a fer un xic d'immersió en si mateix. Segur que cadascú hi trobarà punts que desvelen el seu propi misteri. Amb l'ajuda de les precioses imatges bíbliques sabem que som un gra de sorra vora el mar, un

estel en el firmament. Amb una imatge digital podríem prendre més consciència que som i serem un píxel brillant en l'infinit, d'una talla i color tan personalitzats, que mai res ni ningú podrà substituir-nos en l'immens mosaic de la Creació. És per donar-ne gràcies a l'Autor i Amo, ¿no?